

ילדים יקרים וחביבים, אדם שגרם נזק לרעהו, כיצד ינהג? התורה מפרטת בדיוק מה דינו של כל נזק וכל מזיק. מה יעשה אדם שבהמותיו היוצאות למרעה דרך שדה חבירו, ומזיקות לו ברגליהן או באכילת היבול? - בודקים מה גודל הנזק, והמזיק משלם מתוך מיטב שדותיו וכרמיו. כאשר פורצת אש, ומתלקחת בשדה קוצים, יכולה היא לעבור לשדותיו של אדם אחר, ולהזיק לתבואתו. אם יצאה אש וגרמה נזק לשדותיו של אדם אחר, מי שהדליק את האש חייב לשלם את הנזק, אפילו אם הדליק את האש בתוך שדהו, והיא התפשטה, מדוע? - מפני שהיה עליו לשמור על האש שלא תצא מתחומו ולא תזיק לאחרים.

התורה מאד מקפידה לחנכנו למידות טובות ולמעשים טובים! ובמיוחד כלפי חלשים ואומללים, כמו גרים. מי הוא הגר? אדם שעזב את דתו הקודמת, התגייר וקבל עליו עול מצוות. הוא יחידי בארץ זרה, ועל כן קל מאד לבזות אותו. ואומר הקב"ה: אל תחשבו שהגר ערירי לגמרי! אל תחשבו שאין מי שיעזור לו! אני עצמי ארחם עליו ואעזור לו, כאשר ריחמתי עליכם ועזרתי לכם בהיותכם גרים בארץ מצרים. מצווה זו חשובה מאוד בעיני ה', והוא חוזר עליה שלושים ושש פעמים בתורה. גם בעניין יתום ואלמנה אומר הקדוש ברוך הוא: אל תחשבו שאין להם גואל, כי הקדוש ברוך הוא, הוא אבי היתומים ודיין האלמנות. אסור לענות "כל אלמנה", לא רק אלמנה דלה וחסרת כל, אלא אף אלמנתו של מלך. כי לב האלמנה הוא רצוף ושובר, ודמענה מצויה.

התורה אוסרת לענות ולצער, אלמנה ויתום. וכי אנשים אחרים מותר לענות? על כן אמרה התורה "לא תענון" - נוספה "נון" אחת כדי לרמז שאין לענות שום אדם. אם כן, מדוע הודגשו היתום והאלמנה? כי הם חלשים מן האחרים, ואותם נוטים יותר לצער, אבל היות ואין להם מושיע, הם צועקים אל ה' והוא שומע את צעקתם. ואומר הקב"ה: "שמוע אשמע צעקתו", אעניש את המענים אותם, ואת אלו שעמדו מן הצד ושתקו במידה כנגד מידה -- "והיו נשיכם אלמנות ובינים יתומים".

052-4617763 פלפול

שאלות על הפרשה

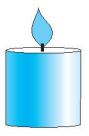
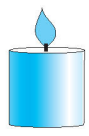
שאלות עפ"י רש"י לכיתות ד' - ו', ז' וח' (המסך)	שאלות לכיתות א' - ג' (חלק מהשאלות מאוצרות התורה)
<p>6. "ראשית ביכורי אדמתך תביא..." (פרק כג' פסוק יט') האם פירות השנה השביעית - שמיטה חייבים בביכורים? א. כן. ב. כן, אבל בשנה השביעית רק שבעת המינים. ג. לא, הם לא שייכים לבעל הבית. ד. בישראל כן, ובחו"ל לא.</p> <p>7. אדם שהדליק מדורה בשדה או בגינה שלו, והמדורה התפשטה וגרמה נזק בשדה אחר מה דינו? א. פטור כי הדליק בשדה שלו. ב. זה תלוי בגודל האש שהדליק. ג. חייב כי היה צריך לוודא שלא תתפשט האש. ד. תלוי באיזה חומרים השתמש למדורה.</p> <p>8. "וְגַר לֹא תוֹנֶה וְלֹא תִלְחָצֶנּוּ כִּי גֵרִים הֵייתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם" (פרק כב') למה הכוונה "לא תוֹנֶה"? א. לא תרמה אותו במסחר. ב. לא תוֹנֶה אותו בהונאת דברים. ג. לא תיתן לו עצה לו הגונה. ד. כל התשובות נכונות.</p>	<p>1. מה עושים לעבד שרוצה להמשיך לעבוד את אדונו? א. רוצים לו את שני האוזניים. ב. רוצים לו אוזן ימין. ג. משכנעים אותו שלא כדאי לו. ד. מעבירים אותו לאדון אחר.</p> <p>2. מה צריך לעשות מי שרואה את החמור של אדם השנוא עליו רובץ תחת משאו? א. להתעלם ממנו. ב. להוסיף לו עוד משא כדי שיסבול יותר. ג. לשבת בצד וללעוג לו. ד. לגשת ולעזור לו.</p> <p>3. אדם שיש לו בשר טריפה, מה עליו לעשות איתו? א. עליו לשרוף אותו. ב. מצווה לתת אותו לכלב. ג. לכתוב עליו באופן ברור שזה טריפה וזרוק אותו בפח. ד. לתת או למכור אותו לגוי.</p> <p>4. למשך כמה זמן עלה משה בהר סיני אל האלוקים לקבל את התורה? א. למשך שבוע. ב. למשך ארבעים ותשע ימים. ג. למשך חודש. ד. למשך ארבעים יום וארבעים לילה.</p>
<p>שאלות לכיתות ז' וח' - ממפרשים אחרים</p> <p>9. "כִּי תִקְנֶה עֶבֶד עִבְרִי... וּבִשְׁבַע יָצָא לְחַפְשֵׁי חָסֶם" (פרק כא') לפי הרמב"ן מדוע התחיל המשפטים דווקא בדין עבד עברי? א. יש בו זכר ליציאת מצרים. ג. יש בו מספר 7 שהוא יסוד גדול. ב. יש בו זכר למעשה בראשית - שבת. ד. כל התשובות נכונות.</p> <p>10. "וְאֵל אֶצִּילִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא שָׁלַח יְדוֹ..." (פרק כד') לפי הרמב"ן מי היו "אֶצִּילִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"? א. אהרון הכהן ובניו. ב. נדב ואביהו ושבעים הזקנים. ג. לא ידוע מי הם. ד. משה רבנו אהרון הכהן ושבעים זקני</p>	<p>שאלות עפ"י רש"י לכיתות ד' עד ו', ז' וח'</p> <p>5. "ורצע אדוניו את אוזנו במרצע ועבדו לעולם..." (פרק כא') למה הכוונה לעולם? א. גם ילדי העבד נשארים עבדי האדון. ב. עד שנת היובל. ג. עד סוף ימי העבד. ד. עד סוף ימי האדון.</p>

ברכת אברהם

לע"נ הרב אברהם בן הרב מאיר ליברמן ז"ל

יד עזריאל

לע"נ עזריאל (רוברט) בן שלמה קרמר ז"ל

דף לט"ז פרשת משפטים

מאוצרות התורה

Summary: This week's Sidrah contains more than fifty מצוות and deals with much of the civil law of the תורה. It is considered a further explanation and commentary on the עשרת הדיברות. The very first ordinance secures the personal rights of the Hebrew bondsman and outlines in detail how he must be treated. The תורה then explains the difference between intentional and accidental homicide, the compensation to be paid for personal injuries and the various laws dealing with property damage. It states the moral obligation of protecting the weak, lending money to the poor, and upholding justice. The general laws of שבת and the שמיטה (seventh) year and the three annual festivals of פסח, סוכות and שבועות are mentioned. This section is climaxed with an exhortation, which the people accept, to faithfully adhere to the Divine laws. The Sidrah concludes as מ'שה is summoned by G-d to ascend הר סיני alone where he remains for forty days and forty nights.

052-4617763
פ"ג/ג

שאלות על הפרשה

Level I

1. What does "משפטים" deal with?
 - a. Grammar.
 - b. Laws between people.
 - c. Laws or judgments.
 - d. Answers a & b.
2. What are the laws regarding strangers, widows and orphans?
 - a. Not to taunt, oppress or cause them suffering.
 - b. To give them money.
 - c. To buy them food, clothing, and a roof.
 - d. No different from any one else.
3. What does a thief pay when caught? (22:6)
 - a. Double the amount of the theft.
 - b. The same amount Personal damages.
 - c. They put him in jail.
 - d. Answers b & c.
4. What must we do if we find "אבידה"? (23:4)
 - a. Take care of it while in our possession.
 - b. Return it to its owner.
 - c. Keep it.
 - d. Answers a & b.

Level II

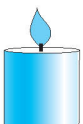
5. What happens to a field on the seventh year?
 - a. Produce belongs to poor people.
 - b. Remainder is for animals of the field.
 - c. It is left un-harvested.
 - d. All of the above.

Level II

6. Who must rest on שבת? (23:12)
 - a. everybody.
 - b. Only Jewish servants.
 - c. People, not animals.
 - d. Only free people, slaves work.
7. What is the punishment for kidnapping?
 - a. 14 years of slavery.
 - b. Up to the judge.
 - c. Capital punishment.
 - d. Double the amount.
8. What happens one's an animal kills a human?
 - a. The animal is put in jail.
 - b. The owner is put in jail.
 - c. The animal is given to family of deceased.
 - d. The animal is put to sleep.
9. A blanket is taken as security for a loan, when must it be returned ? (22:25,26)
 - a. Every night.
 - b. Before the last payment.
 - c. When loan is paid.
 - d. Before the winter.
10. If judges disagree, how is a decision made? (23:2 Rashi)
 - a. By the Jewish leader of that generation.
 - b. By a jury.
 - c. By majority.
 - d. By drawing lots.

ברכת אברהם

לע"נ הרב אברהם בן הרב מאיר ליברמן ז"ל

יד עזריאל

לע"נ עזריאל (רוברט) בן שלמה קרמר ז"ל

